

TEMEL BİR HAK OLAN ENERJİDEN YARARLANMA OLANAĞI YOKSUL VE DÜŞÜK GELİRLİ HALK KESİMLERİ İÇİN ORTADAN KALKMAKTADIR...

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, doğal gaz ve elektrik fiyat artışlarına yönelik olarak 17 Nisan 2012 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Bu iktidar döneminde konutlarda doğalgaz fiyatı yüzde 187 oranında artmıştır. Son altı aydaki artış oranı yüzde 38`dir. Elektrik ve doğalgaza yapılan zamları önümüzdeki aylarda yenileri izleyecektir. Temel bir hak olan enerjiden yararlanma olanağı yoksul ve düşük gelirli halk kesimleri için ortadan kalkmaktadır.

Doğal Gaz Zam Oranlarında Rekor

"Enerji fiyatlarının artmadığı" gibi gerçek dışı ifadeleri sıkça kullanan bu iktidar döneminde doğal gaz fiyatları yüzde 187 oranında artmıştır. 2008 yılı içinde yapılan zamlarla doğal gaz fiyatlarını yüzde 82,15 oranında artıran iktidar, 2009 içinde yaptığı indirimlerle zam oranını azaltmış ve 2011 Ekim ayına kadar zam yapmamıştı. Ancak iktidar bu tutumundan ilk geri adımı 2011 yılı Ekim ayı başında atmış ve yüzde 15 zam yapmış; 1 Nisan 2012 tarihinde yürürlüğe konulan ve konutlara yansıması yüzde 20 oranında olan zam ile son altı ayda yapılan zamlar toplamda yüzde 38`e varmıştır. 2007 Aralık ayından bu yana yapılan zamların toplamı ise yüzde 52`yi aşmıştır.

Doğal Gaz ve Elektrik Fiyat Artışları

Doğal gaz 2002 Ocak–2012 Nisan % 187

Doğal gaz 2007 Aralık–2012 Nisan % 52

Doğal gaz 2011 Eylül–2012 Nisan % 38

Elektrik 2007 Aralık–2012 Nisan % 75–128

Doğal Gaz, Elektrik ve Bu İki Enerjiyi Kullanan Sektör Ürünlerine Yeni Zamlar Kapıda

Konutlarda doğal gaz metre küp fiyatı Ankara`da 97, İstanbul`da 98 kuruş düzeyine gelmiştir. Önümüzdeki aylarda yapılması beklenen yüzde 15–20 aralığında zam ile gaz fiyatı 1,20 TL/m³e ulaşabilecektir. Doğal gaz fiyatları, bazı illerde dağıtım şirketlerinin birim hizmet ve amortisman bedellerinde uygulayacakları artışlar nedeniyle de artacaktır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı önümüzdeki aylarda yapılması beklenen yüzde 20–30`luk doğal gaz zammının sinyallerini konuşmalarında vermektedir.

Elektrik fiyatlarına son yapılan yüzde 9,26 oranındaki zamlarla 2008 başından bu yana değişik elektrik tüketici grupları için fiyatlar yüzde 75–128 aralığında artmış, konutlarda artış yüzde 108,68 oranında olmuştur. Elektrik üretiminin yüzde 45`i doğal gaza dayalı olması nedeniyle 1 Nisan`da yapılan doğal gaz zamları elektrik

fiyatlarına da yansiyacaktır. Önümüzdeki aylarda elektrik fiyatlarına yüzde 10–15 düzeyinde yeni bir zam gelmesi söz konusudur. Elektrik ve doğal gaza yapılan zamlar, bu iki enerji girdisini kullanan tüm sektörlerde yeni fiyat artışlarına da neden olacak ve enflasyonu arttıracaktır.

Bir ailenin aylık toplam enerji faturası asgari ücretin üçte birine yakın

Yükselen fiyatlar sabit ve düşük gelirli halk kesimlerinin yaşamını daha da güçleştirecektir. Son zamlar sonrasında ayda 250 kw elektrik tüketen bir ailenin elektrik faturası 82,5 TL, ferdi ısınmayla yıllık 1500 m³ doğal gaz tüketileceği kabulüyle aylık ortalama doğal gaz faturası da 121 TL olmuştur. Bu durumdaki bir ailenin aylık enerji faturası 203 TL olacaktır. Bu rakam asgari ücretin yüzde 29`udur. Önümüzdeki aylarda yapılacak yeni zamlarla enerji faturaları asgari ücretin üçte birine ulaşabilecektir.

Elektrik Üretimi Doğal Gaz ve İthal Kömüre Bağımlı Olduğu Sürece Fiyatlar Artacak

228.4 milyar kilovat saate (kWh) ulaşan 2011 elektrik üretimi içinde kaynaklar yönünden 102.1 milyar kWh ve yüzde 44.7`lik payla doğal gaz ilk sırada yer almaktadır. Kurulu güç açısından ise 2011 sonu itibarıyla doğal gaz santralleri 16 bin 820.5 megavat (MW) kapasiteyle hidrolik santrallerden sonra ikinci sırada gelmektedir.

Doğal Gaz Santralleri

Yatırımın Durumu	Kurulu Güç (MW)
Faal Durumda	16.820,50
Yatırım Aşamasında	13.283,80
Lisans Alma Aşamasında	36.582,23
TOPLAM	66.686,53

EPDK`dan lisans alıp yatırımları süren doğal gaz santrallerinin kurulu gücü 13.283,80 MW`dir. Başvuru, inceleme-değerlendirme ve uygun bulma aşamasındaki santrallerin kurulu gücü ise 36.582,23 MW`dir. Bu santrallerin de lisans alması durumunda, lisans alıp yatırımı sürenlerle birlikte toplam 49.866,03 MW kapasiteyle bugünkü toplam kurulu gücün yüzde 95,5`i

kadar ilave doğal gaz santrali kurulacaktır. Bu santrallerin gereksineceği ilave yıllık gaz ihtiyacı ise yaklaşık 70 milyar m³e ulaşmaktadır.

Elektrik üretiminde doğal gaz ve ithal kömüre bağımlılık azaltılmadığı ve yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmediği müddetçe fiyatlar artmaya devam edecektir. 2011 yılında 54 milyar dolar olan enerji girdileri ithalatının 2012`de 65–70 milyar dolar aralığında gerçekleşmesi beklenmektedir. Lisans alma aşamasındaki doğal gaz santrallerinin devreye girmesi ile doğal gaz ithalatı katlanacak, enerji girdileri ithalatı 100 milyar doları geçecektir. Bu nedenle enerjide dışa bağımlılığı daha da arttıracak olan yeni doğal gaz santral projelerine lisans verilmemeli; lisans alan projelerden yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin lisansları iptal edilmelidir.

Son açıklanan teşvik paketinde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve enerji ekipmanlarının yurt içinde üretilmesi konusunda somut bir düzenleme olmaması da sorunların yoğunlaşarak süreceğini göstermektedir.

Düşük Gelirli Ailelere Enerji Yardımı Yapılmalıdır

Hızla yükselen enerji fiyatları nedeniyle düşük gelirli grupların temel ve çağdaş bir insan hakkı olan enerjiden yararlanma olanaklarının yok olduğu göz önüne alınarak, hane halkı geliri belirli bir düzeyin altında kalan ailelere ayda 250 KW, yılda 3000 KW elektrik ve yılda 1500 m³ doğal gaz kamu tarafından bedelsiz olarak sağlanmalıdır.

KDV, ÖTV ve Elektrik Tarifeleri Yeniden Düzenlenmelidir

Doğal gaz ve elektrikte KDV yüzde 18`den 1`e düşürülmeli, doğal gazdaki ÖTV kaldırılmalı, elektrik faturalarını artıran tarife düzenlemeleri iptal edilmelidir.

Ali Ekber ÇAKAR
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

28 NİSAN DÜNYA İŞÇİ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GÜNÜ`NDE DİKKATLER, SON YILLARDA ARTAN “İŞ CİNAYETLERİ”NİN NEDENLERİNE ODAKLANMALIDIR...

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, Dünya İşçi Sağlığı ve Güvenliği Günü'ne yönelik olarak 27 Nisan 2012 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, ne yazık ki iş kazaları ve ölümlerle birlikte, özellikle 2007–2008 yıllarından itibaren ülke kamuoyunda bir yer edinebilmiştir. Son yıllar ve son aylarda işçilerin ve mühendislerin yaşamlarına neden kaza, ölüm ve meslek hastalıkları artmaktadır. Balıkesir, Bursa, Giresun, Ankara, Zonguldak, Maraş, Adana, İstanbul Tuzla, Davutpaşa, Esenyurt, Erzurum ve Eskişehir`deki ölümler, iş kazalarından çok “iş cinayetleri” olgusuna işaret etmekte, toplu ölümler de artmaktadır. Bu olaylar, dizginsiz kâr hırsı ile insan yaşamını hiçe saymanın acı sonuçlarının yalnızca bazı örnekleridir.

Ülkemiz iş kazalarında Avrupa ve dünyada ilk sıralarda, ölümle sonuçlanan iş kazalarında ise Avrupa`da birinci, dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. 2007 ve 2008 yıllarında 1.043 ve 865 ölüm olayı yaşanmış; 2009–2010–2011 yıllarındaki iş kazaları nedeniyle ölümler ise 1.171, 1.444 ve 1.563`e yükselmiştir. Dünyada iş kazaları oranı yüzde 44, meslek hastalıkları oranı yüzde 56 iken Türkiye`de iş kazaları oranının yüzde 99,16 meslek hastalıkları oranının binde 84 olarak görünmesi ise çok açık bir çelişki oluşturmakta ve meslek hastalıkları gerçeğinden ne denli uzak olduğumuzu yansıtmaktadır.

Dünyada ve ülkemizde iş kazaları ve meslek hastalıklarının önemli bir sorun oluşturması, sermayenin azami kâr hırsı, sanayileşme ve çalışma yaşamının emek aleyhine biçimlenen yapısal sorunlarında kök bulmaktadır. İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin düzenleme ve yaptırımların yetersizliğinin kaynağı burasıdır. Küreselleşme ve neo liberal özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma politikaları iş güvencesinin azalması, esnek çalışma biçimlerinin yaygınlaşması, çalışma koşullarının ağırlaşması, sosyal güvenceden yoksun kayıt dışı işçilik gibi sınıfsal-toplumsal sorun ve sonuçlar yaratmaktadır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği; tıp bilimleri, mühendislik bilim-

leri ve sosyal bilimleri içeren çok-bilimli bir konu olmasına karşın mühendislik ve tıp bilimlerinin bu alana pozitif katkıları engellenmektedir. Mevzuat düzenlemeleri esasen bu yöndedir. Gerek doğrudan bir şekilde gerekse “torba yasalar” aracılığıyla yapılan dolaylı düzenlemeler, işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatını olumsuz yönde etkilemektedir. TBMM gündeminde bulunan “Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı” ile “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı” da işçi sağlığı ve iş güvenliğini piyasaya açarak bu alandaki sorunları derinleştirecek içeriktedir.

Çalışma yaşamı ve işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tüm yasa/mevzuat düzenlemeleri, bu alanla ilgili emek ve meslek örgütlerinin önerileri dikkate alınarak yapılmalıdır. Aksi durumda mevcut sorun ve olaylar artacaktır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Dünya İşçi Sağlığı ve Güvenliği Günü dolayısıyla iş cinayetlerinde yaşamını kaybeden meslektaş ve işçilerimizin yakınlarının acılarını paylaşmaktadır. Odamız bu alandaki bilimsel–mesleki mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir.

Ali Ekber ÇAKAR
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

BİRLİK, MÜCADELE, DAYANIŞMA GÜNÜ 1 MAYIS'TA ALANLARDA OLACAĞIZ...

Odamız Taksim'de ve Türkiye'deki bütün 1 Mayıs alanlarında yerini alacak ve bütün emekçilerin başka bir dünya ve Türkiye özlemini paylaşacaktır.

Türkiye kapitalizmini yeni bir sermaye birikimi sürecine yönlendiren 24 Ocak 1980 ekonomi kararları sonrasında uygulanan serbestleştirme politikaları, bilindiği üzere bugünkü iktidarla doruğa ulaşmıştır. Sanayi ve çalışma yaşamında gerçekleşen dönüşümler 12 Eylül`ün ekonomi politikalarının devamı ve emek aleyhine düzenlemelerin yeni bir evresi niteliğindedir. Bu kapsamda sanayide küresel rekabet ile ucuz işgücüne dayalı fason üretimi ve taşeronlaşmayı ön plana çıkaran yöntem, strateji ve modeller; esnek üretim, yalın üretim, toplam kalite yönetimi ve benzeri yapılanmaları gündeme getirmiştir. Bu durum, sermaye kârlarının azamileşmesi, ücretlerin ve istihdamın düşürülmesi, mühendisliğin işlevsizleştirilmesi, sömürünün yoğunlaşmasını beraberinde getirmiştir. Yaratılan katma değer dağılımında ücretlerin payı azalmakta, kârlar ve faiz ödemelerinin payı ise artmaktadır. Bu politikalar sonucunda sanayi istihdamı yüzde 19,2`ye gerilemiş, sanayi sektöründe işsizlik yüzde 15`in üstüne, sektörler toplamında ise yüzde 20`ye çıkmıştır. Önemli bir gösterge olan emek verimliliği 2002–2011 yıllarında yüzde 70`e ulaşmasına karşın reel ücretler yüzde 12,5 gerilemiştir. Bu oran bazı sektörlerde çok yükselmekte, örneğin makine ve ekipman kurulumu alt sektöründe yüzde 26`ya çıkmaktadır.

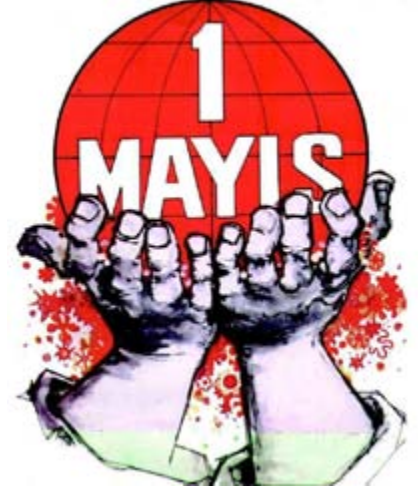
AKP iktidarı ile yeniden şekillenen emek piyasasında güvencesiz ve esnek işgücü biçimleri yaygınlaşmakta, emeğin değeri düşürülmekte, çalışma koşulları daha da ağırlaşmaktadır. Çalışma yaşına gelmiş insanların yarısı bile istihdama dahil değildir. İstihdamın yüzde 42,1`i kayıt dışıdır. Özelleştirmeler sonrası işten çıkarmalar yüzde 68,2`ye sendikasıztırma oranı yüzde 89`a ulaşmıştır. Kamuda gerçek sendikaların içinde yer almadığı bir toplu sözleşme düzeni yaratılmaya çalışılmaktadır. Sendikalaşma oranı yüzde 11`e gerilemiştir. Eşitsiz koşullardaki toplu iş sözleşmeleri sendikacıların yüzde 20`sini ancak kapsamaktadır.

Emek-gücü piyasasının yeniden yapılandırılmasını hedefleyen "Ulusal İstihdam Stratejisi" bu doğrultudaki düzenlemeleri çeşitli yasalara içerme yoluyla parça parça uygulamaktadır. Esnek çalışma modelleri, mesai

saatlerinin yeniden düzenlenmesi, özel istihdam büroları-geçici iş ilişkisi ve bölgesel asgari ücret, çalışanların aleyhine olarak yeniden düzenlenecektir.

TBMM gündeminde bulunan Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı mevcut sorunları artıracak; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı da işçi sağlığı ve iş güvenliğini piyasaya açarak bu alandaki sorunları derinleştirecek, yeni "iş cinayetleri"nin önünü açacak bir mahiyettedir.

Bu koşullarda kutlayacağımız 1 Mayıs, vahşi sömürü düzeninin yarattığı yıkımlara karşı emeğin haklarının ve başkaldırısının kürsüsü olacaktır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası işçilerin, tüm emeğiyle geçinenlerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününü kutlamaktadır. Odamız Taksim`de ve Türkiye`deki bütün 1 Mayıs alanlarında yerini alacak ve bütün emekçilerin başka bir dünya ve Türkiye özlemini paylaşacaktır.

Ali Ekber ÇAKAR

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

29 Nisan 2012